

bezocht hem en had twee dagen later ook pneumonie. Een paar dagen later lag ook diens dochter, die hem verpleegd had, eveneens met pneumonie te bed. Daar er toen geen vrouwelijke hulp in huis was, kwam de buurvrouw, die geen patiënte van mij was, de huishouding waarnemen. Toen zij enkele dagen later afwezig was, hoorde ik, dat ook zij longontsteking had.

Deze epidemie was zeer kwaadaardig: zoowel de schoonvader als de buurvrouw overleden, terwijl de schoonzoon tijdens de reconvalescentie een ulcus corneae kreeg.

Goedaardiger was de epidemie, die zich in 1936 voordeed in het gezin X., waarvan achtereenvolgens ziek werden een jongen van 23 jaar, de vader, de broers van 22 en 17 jaar en de inwonende oom. Ofschoon de oudste jongen een dubbelzijdige pneumonie had, werden alle vijf beter.

Het meest opvallend en daarom voor de contactinfectie het meest bewijzend is het feit, dat deze beide epidemieën ontstonden in een tijd, dat ik in mijn practijk geen enkel ander geval van pneumonie had. Zij moeten dus wel als zuivere contactinfecties worden opgevat, al mogen dan, vooral bij de laatste serie, de vermoeidheid en de koude bij het nachtwaken bevorderend gewerkt hebben.

Hoewel het dus gewenscht is pneumoniepatiënten te isoleeren, zal dit wegens gebrek aan voldoende slaapgelegenheden niet steeds zijn door te voeren, temeer omdat vervoer naar een ziekenhuis mij niet gewenscht voorkomt, daar ik den indruk heb, dat het vervoer naar een ziekenhuis, ondanks de betere verpleging, op de letaliteit ongunstigen invloed heeft.

J. E. A. M. DIERICK.

ADDERBETEN.

Ten einde gegevens te kunnen verzamelen over adderbeten, de zich daarbij voordoende verschijnselen en de daarbij verleende hulp door leeken en artsen, zou ondergeteekende het zeer op prijs stellen van collegae die op dit gebied ervaringen hebben opgedaan, of die in een gebied practiseeren waar adders voorkomen, hieromtrent een berichtje te mogen ontvangen.

Mag ik de collegae in het Noorden, die patiënten met adderbeten onder behandeling krijgen, verzoeken dezen zoo mogelijk naar de Heelkundige Cliniek te Groningen te zenden, waar alles ingericht is voor onmiddellijke hulp (serum).

Groningen, 24 Juli 1939.

J. H. LICHTENBELT, *assistent*.

VERANTWOORDING OPROEP OM GELDELIJKEN STEUN.

Op blz. 5447, jaargang 1938, deed ik een verzoek om geldelijken steun voor een zieken, door het noodlot slecht bedeedden collega. Deze oproep vond weerklank bij 135 collegae, die te zamen een bedrag inzonden van f 802.50. De bedragen liepen uiteen van f 1.— tot f 25.—. Zoo ontving ik 3 giften van f 25.—, 2 van f 20.—, 1 van f 12.50, 30 van f 10.— en één collega, die op zijn 70en jaardag nog in het bezit was van een goede gezondheid, toonde zijn dankbaarheid daarvoor als contrast met den ongelukkigen collega, door de zending van f 70.—. Ik heb het groote genoegen gesmaakt het lijden, dat op 25 Mei 1939 een einde nam, veel te kunnen verlichten, zoowel door den geldelijken steun als ook de moreele opwekking, die mijn herhaalde bezoeken hem gaven. De giften hebben dus aan de verwachting voldaan.

De geldelijke steun heeft een bedrag gevorderd van f 499.40, zoodat er nog een bedrag overblijft van f 303.10, dat ik volgens het plan in den oproep vermeld, aan het Ondersteuningsfonds zal overmaken.

Mijn hartelijken dank, ook namens de familie, aan de milde gevers!

Amsterdam, 15 Juli 1939.

P. A. DE WILDE.

BRIEFWISSELING.

In verband met de vacantie verzoekt de ondergeteekende gedurende de maand Augustus geen middelen bij het Instituut ter onderzoek in te zenden.

De Voorzitter van het Bestuur van het

Rijks-Instituut voor Pharmaco-therapeutisch onderzoek,

L. VAN ITALLIE.